

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я І ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фізичного виховання,
здоров'я і туризму

М.В. Маліков
(ініціали та прізвище)

(підпис)

« 01 »

09

2021 р.

ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО
(назва навчальної дисципліни)
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів

(назва освітнього ступеня)

очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 242 туризм

(шифр, назва спеціальності)

освітньо-професійна програма «Туризм»

(назва)

Укладач: Люта Д.А., викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Протокол № 1 від «27» 08 2021 р.
Завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Н.В. Наводяцько
(ініціали, прізвище)

Погоджено
з навчально-методичним відділом

(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету фізичного виховання, здоров'я і туризму

Протокол № 1 від «31» 08 2021 р.
Голова науково-методичної ради
факультету фізичного виховання, здоров'я і туризму

(підпис)

В.В. Дорошанко
(ініціали, прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Галузь знань <u>24 сфера обслуговування</u> (шифр і назва)	Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
		Цикл професійної підготовки освітньої програми	
Спеціальність <u>242 туризм</u> (шифр і назва)	Загальна кількість годин – 90	Семестр: 3	
		Лекції	
Освітньо-професійна програма <u>Туризм</u> (назва)	Змістових модулів – 4	12 год.	год.
		Практичні	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	24 год.	год.
		Самостійна робота	
		54 год.	год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладення навчальної дисципліни «Туристичне країнознавство» є ознайомлення студентів з основами теорії країнознавства в туризмі, із сутністю основних термінів, понять, базових елементів комплексних країнознавчо-туристичних характеристик.

Основними завданнями навчальної дисципліни є: висвітлення теоретичних основ і методики вивчення географічного положення тієї чи іншої країни; характеристика природних умов та вплив цих умов на розвиток туризму; характеристика населення і народів країни, аналіз основних демографічних показників, особливостей розміщення населення, вивчення його етнічного і конфесійного складу, оцінка якості населення і та інших питань.

Основою змісту в комплексному країнознавстві є розкриття просторової організації країни як результату взаємодії її територіальних елементів суспільного і природного характеру, тобто вивчення взаємозв'язків, поєднання компонентів, комплексу всіх складових, тому головним завданням туристського вивчення стало створення зображення країни, яке стає можливим лише за умови виявлення специфічних особливостей поєднання, мозаїки, композиції всіх компонентів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2

<p>Результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів. 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ. 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території. 6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів. 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт. 8. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися. 9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки. 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна). 11. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг. 12. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей. 13. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості. 14. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері. 15. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях. 16. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань. 17. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання. 18. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. 19. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях. <p>Компетентності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо 2. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу 3. Прагнення до збереження навколишнього середовища 	<p>Лекційні заняття, практичні заняття, самостійна творча робота, індивідуальна робота, інтерактивні вправи, рольові ігри, тестування, контрольні роботи, опитування, вікторини</p>
--	---

4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях 5. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій 6. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління 7. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів 8. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту 9. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал 10. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці	

Міждисциплінарні зв'язки. Перш ніж вивчати курс «Туристичне країнознавство», студенти повинні мати певну базу знань з таких дисциплін: «Країнознавство», «Географія туризму», «Рекреаційні комплекси», «Екологія».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методичні основи вивчення географічного положення країни.

Тема 1. Географічне положення країни.

Географічне положення країни як методичні основи вивчення географічного положення країни. Класичний план характеристики географічного положення. Опис і оцінка географічного положення. Властивості географічного положення країни. Економіко-географічні аспекти положення країни. Характеристика транспортно-географічного положення. Характеристика екологічного положення країни. Зміст поняття «географічне положення». Категорії географічного положення в країнознавстві. Географічне положення як чинник розвитку туризму. Географічне положення як умова розвитку туризму. Формування географічного середовища.

Тема 2. Природа країни.

Природа країни. Природа як умова розвитку туризму. Оцінка природних умов і ресурсів. Методичні основи оцінки природи в країнознавстві. Системи оцінок. Класифікація природних ресурсів. Цінність природних ресурсів. Методи аналізу рельєфу. Методи вивчення клімату. Туристського вивчення Вод Світового океану і суші. Загальні поняття про озера. Поняття про Світовий океан. Поняття про річки. Методи дослідження природних зон. Методи дослідження рослинності. Методи дослідження тваринного світу. Поняття про релікти. Поняття про фауну. Поняття про ареал. Ступінь і характер освоєння природи країни.

Змістовий модуль 2. Особливості етно-історичного положення країни.

Тема 3. Народонаселення, раси, конфесії країни.

Характеристика народонаселення, раси, конфесії різних країн світу. Поняття розселення. Види поселень. Методи складання характеристики народонаселення. Демографічна характеристика країни. Методика дослідження населення. Вплив особливостей розміщення населення на розвиток туризму. Расовий склад населення. Країнознавчий сенс расового складу населення. Етнічний і мовний склад населення. Загальні положення плану характеристики релігійного (конфесіонального) складу населення країни. Поняття про чисельність населення. Поняття про розміщення населення. Поняття про міграцію населення. Типи та види міграцій. Методи вивчення народів. Роль мови як елемента класифікації народів країни.

Тема 4. Історія країни.

Методи туристського аналізу історії країни. Поняття «Меморіальна історія», її роль в туристському країнознавстві. Роль художньої культури. Питання про історичну характеристику в країнознавстві. Критерії відбору історичного матеріалу при складанні історико-країнознавчої характеристики в туризмі. Складання плану характеристики історичного розділу. Специфіка складання плану характеристики деяких країн. Потреби туристів в історичній інформації. Мета і завдання «меморіальної історії». Поняття про історію держави. Поняття про історію народів. Поняття про історію знаменних подій. Типи історичного оповідання.

Змістовий модуль 3. Культурно-політична характеристики країни.

Тема 5. Культура.

Культура, як частина країнознавчого підходу, до вивчення ролі культури у туризмі. Мова як компонент культури. Методика вивчення мови. Поняття про літературну письмуну мову. Релігія у сфері туризму. Методичні основи країнознавчого вивчення релігії. Поняття про церкву. Поняття про релігійний культ. Поняття про храм. Мистецтво як компонент культури. Методика туристського дослідження окремих видів мистецтва. Поняття про художній стиль. Поняття про культурні цінності. Загальні поняття про музеї, театри. Поняття про пам'ятники архітектури і зодчества. Традиції. Методи дослідження традиції. Народна творчість як компонент культури. Методичні основи дослідження народного мистецтва. Масова культура. Підходи до вивчення масової культури.

Тема 6. Політичні умови розвитку туризму.

Методика вивчення політичних умов розвитку туризму. Політико-правове середовище як важлива умова розвитку туризму. Основні положення плану характеристики політичних умов розвитку туризму. Головні питання розгляду державного ладу країни. Особливості зовнішньої і внутрішньої політики в країні та їхній вплив на туризм. Основні межі державної політики у сфері туризму в різних типах країн. Загальні поняття про суверенні держави. Характеристика програм щодо розвитку туризму. Поняття про «столицю». Поняття «національна туристська адміністрація». Поняття про Шенгенську угоду. Значення форми адміністративно-територіального устрою для характеристики країни.

Змістовий модуль 4. Геополітичне положення країни.

Тема 7. Економіка й інфраструктура країни.

Характеристика економіки й інфраструктури країни. План характеристики галузей туристської інфраструктури. Методика проведення аналізу економіки й інфраструктури країни. Поняття про сферу обслуговування. Поняття про індустрію розваг. Поняття про індустрію з охорони здоров'я. Поняття про індустрію освіти. Поняття про індустрію спорту. Поняття про індустрію сільського господарства. Критерії вивчення сільського господарства країни в туризмі. Особливості методики вивчення промисловості в туристському країнознавстві. Значення ремесел в розвитку туризму. Риси схожості та відмінності підприємств народних промислів і ремесел. Поняття «галузь міжнародної спеціалізації».

Тема 8. Територія й навколишнє середовище.

Країнознавчі методи дослідження території та оточуючого середовища. Основні поняття про територію держави (країни). Поняття про конфігурацію території. Вплив конфігурації і розмірів території країни на розвиток туризму. Тлумачення терміну «навколишнє середовище в туризмі». Основні компоненти навколишнього середовища. Відмінність понять «територія» і «простір». Поняття про рекреаційну зону. Поняття про традиційно-етнографічну зону. Поняття про руральну, промислову та урбанізовану зони. Зміст поняття «Територіальні води». Взаємозв'язок туризму, навколишнього середовища та екології.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні години					Самостійна робота		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття		Практичні заняття		о/дф	з/дистф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/дф	з/дистф.	о/дф	з/дистф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	9	3		6		6				15
2	15	9	3		6		6				15
3	15	9	3		6		6				15
4	15	9	3		6		6				15
Усього за змістові модулі	60	36	12		24		24				60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30						30				40
Загалом					90		54			100	

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/дф.	з/дистф.
1	2	3	4
1	Методичні основи вивчення географічного положення країни	3	

2	Особливості етно-історичного положення країни	3	
3	Культурно-політична характеристики країни	3	
4	Геополітичне положення країни.	3	
Разом		12	

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Методичні основи вивчення географічного положення країни	6	
2	Особливості етно-історичного положення країни	6	
3	Культурно-політична характеристики країни	6	
4	Геополітичне положення країни.	6	
Разом		24	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Практичне завдання (2 завдання: інтерактивна вправа, письмова контрольна робота)	Виконання письмового завдання на практичних заняттях – відповіді на 4 питання. Проведення інтерактивної вправи «Мікрофон» на практичних заняттях.	Письмова контрольна робота – по 2 бали за кожне питання (8 балів). Інтерактивна вправа – 7 балів	15
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			15
2	Самостійне завдання (2 завдання: тестування, презентація)	Виконання тестів на практичних заняттях – відповіді на 4 питання тесту. Представлення самостійно розробленої презентації за наданою тематикою на практичних заняттях.	Тестування – по 2 бали за кожне питання (8 балів). Презентація – 7 балів	15
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			15
3	Практичне завдання (2 завдання: вікторина, рольова гра)	Усне опитування-вікторина на практичних заняттях – відповіді на 4 питання. Проведення рольової гри «Турист» на практичних заняттях.	Вікторина – по 2 бали за кожне питання (8 балів). Рольова гра – 7 балів	15
Усього за ЗМ 3	2			15

контр. заходів				
4	Самостійне завдання (2 завдання: тестування, презентація)	Виконання тестів на практичних заняттях – відповіді на 4 питання тесту. Представлення самостійно розробленої презентації за наданою тематикою на практичних заняттях.	Тестування – по 2 бали за кожне питання (8 балів). Презентація – 7 балів	15
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Індивідуальне завдання	Виконання індивідуального завдання із заданої теми, презентаційний (графічний, наочний) матеріал, аудіо- та відеоматеріал, знання дослідженого матеріалу та здатність самостійно проаналізувати та ґрунтовно схарактеризувати матеріал дослідження.	Індивідуальне завдання – максимально 20 балів.	20
	Контрольне завдання	Відповідь на 3 відкриті питання письмово. Проведення аналізу професійного характеру усно.	Контрольні питання – по 4 бали за кожне питання. Аналіз – 8 балів.	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Бахтіярова Х. Ш. Інноваційні технології навчання : навч. посібник. Київ : НТУ, 2017. 172 с..
2. Бейдик О.О. Рекреаційні ресурси України: навч. посібник. Київ: Альтерпрес, 2019. 404 с.
3. Кифяк В.Ф. Організація туризму: навч. посібник. Чернівці : Книги - XXI, 2018. 344 с.

4. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. Київ: Знання, 2018. 661 с.

5. Аріон О.В., Уліганець С.І. Географія туризму: навч.-методичн. посібник. Київ : Альтерпрес, 2018. 266 с.

6. Мальська М. П. Туристичне країнознавство. Європа: навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2019. 222 с.

7. Люта Д.А., Бортников Є.Г. Туристичне країнознавство : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Готельно-ресторанна справа» освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2020. 86 с.

Додаткова:

1. Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю. Туристичне країнознавство: навч. посібник. Херсон : Олді-плюс, 2016. 807 с.

2. Петринка Л.В. Географія туризму: навч. посібник. Харків: Основа, 2017. 96 с.

3. Кулаковський П.А. Методика країнознавчих досліджень: навч. посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2018. 162 с.

4. Шишкін І.П. Азійські країни АТР: державний лад, політичні системи, зовнішня політика : навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2018. 124 с.

5. Бурдейна А.В. Поїздки за кордон: працевлаштування, туризм, візові документи. Київ : Видавець Фурса С.Я., 2018. 72 с.

6. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу: навч. посібник. Ніжин, 2018. 336 с.

7. Кнодель Л.В. Туризм і туристська освіта у Франції : монографія. Київ : ФОП Кандиба Т. П., 2019. 287 с.

Інформаційні ресурси:

1. База досліджень ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>

2. Глобальний етичний кодекс туризму. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/983_001#Text

3. Міжнародна асоціація наукових експертів у галузі туризму. URL: <https://www.aiest.org/>

4. Закон України «Про курорти» від 05 жовтня 2000 р. № 2026-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2026-14#Text>.

5. 1. Закон України «Про рекламу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80#Text>